

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus XII. Argumentum. Præsentatio Eunuchi, seu Castrati ad Beneficium,
an sit valida; Et qui possint, & qui non possint præsentari ad Beneficia de
Jurepatronatus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

relæ, non incurrit in eam Irregularitatem, quæ sit indispensabilis *Toletan. lib. 1. cap. 80. numer. 9. Petr. Navarr. de Restitut. lib. 2. cap. 3. num. 366. & 367. Bonaccin. punct. 6. in prima proposit. num. 3. in fine, Sayr. de Censur. lib. 7. num. 22.* ad hanc enim inducendam non sufficit indistinctè dedisse operam rei illicitæ, aut causam proximam homicidio, sed oportet, ut homicidium sit in se volitum, ut optimè *Fagnan. in cap. De cetero de Homicid. num. 27.*

ARGUMENTUM.

Præsentatio Eunuchi, seu Castrati ad Beneficium, an sit valida. Et qui possint, & qui non possint præsentari ad Beneficia de Jurepatronatus.

SUMMARIUM.

- 1 Castratio quotuplex sit?
- 2 Præsentatio Castrati involuntariè, & ex necessitate, facta absolute absque spe dispensationis est valida; secus Castrati voluntariè nulla superveniente causa.
- 3 Se Castrans, aut consentiens Castrationi ob vocem conservandam, aut ob vocis suavitatem an sit Irregularis? & num. 4. & 5.
- 6 Nemo est Dominus membrorum suorum.
- 7 Præsentatio illius, qui se castravit ob conservandam vocem absolute, & absque spe dispensationis facta, est nulla.
- 8 Præsentari non possunt ad Beneficia Sacerdotalia corpore vitiat, qui ad ordines promoveri non valent. An autem præsentari possit Ermafroditus, aut laborans morbo caduco; Vide ut ibi.
- 9 Præsentari potest Clericus prima tonsuræ, dummodo hoc non requirat majorem ordinem, etiamsi non incedat in habitu, & tonsuræ.
- 10 Clericus Conjugatus, Mulier, illegitimè natus, Bigamus, Invidus, Episcopus præsentari non possunt ad Be-

neficia Ecclesiastica.

- 11 Beneficiatus ad unum Beneficium patronatum potest ad aliud præsentari, sed limita, ut ibi.
- 12 Peregrinus præsentari non potest, sed limita, ut ibi.
- 13 Apostata præsentari non possunt ad Beneficia Ecclesiastica; nec alii, de quibus num. 14.

C A S U S XII.

Patronus vacante Beneficio A, præsentavit ad illud absolute, & absque conditione dispensationis ab Irregularitate Titium castratum quæritur, an hujusmodi præsentatio sit valida?

- 1 Sciendum est, quòd Castratio, alia est involuntaria, & proveniens ex necessitate, ut si quis per insidias Eunuchus factus sit, vel ita natus, vel in persecutione ei virilia imputata sint, vel qui nolens, aut ignoranter abscinditur, ut est ille, qui in cunabilis sectus fuit *Gloss. in cap. Ex parte de corpore vitiat, ibique Abb. num. 2.*

Et alia voluntaria, & hæc est duplex, scilicet voluntaria absque ulla causa, ut si quis ex indignatione abscissus est, vel abscindi se fecit; Et voluntaria ex causa, superveniente, scilicet ob infirmitatem, ob sanitatem conservandam, ob evitandam lepram, aut alium morbum juxta *Gloss. in cap. Ex parte il primo, verb. Absciderit, & in cap. Ex parte il secondo, verbo Infirmitas, & juxta Text. in cap. Si quis per agritudinem, si quis à Medicis dist. 55.*

- 2 Hoc præsupposito si Titius fuerit Castratus involuntariè, & ex necessitate, præsentatio de se facta ad dictum Beneficium absolute, & absque spe dispensationis est valida, quia in hoc casu non est Irregularis, juxta *Text. in cap. Ex parte de corpore vitiat, ibique Doctores omnes.* Si verò Titius fuerit castratus voluntariè, & tunc si fuerit Castratus voluntariè, justa superveniente causa, dicta præsentatio de se facta est valida; dum ipse in hoc casu non est Irregularis; Si autem voluntariè nulla superveniente causa sibi absciderit virilia, vel procuraverit, ut ab alio abscinderentur, præsentatio prædicta absolute de se facta est nulla, dum in hoc casu

su

su Titius est Irregularis, quia quasi homicida sui ipsius judicatur, & quia præsumitur, quod omne turpe in alium faceret, quia hoc in se ipso ausus est attentare, & quia nemo est Dominus membrorum suorum, juxta *Text. in cap. Si quis absciderit dist. 55. ibique Barbof. num. 1. & seqq. Gloss. in cap. Ex parte, verb. Absciderint, ibique Abb. num. 5. Gonzal. num. 3. Giballin. de Irregular. par. 4. consecrar. 4. S. dico 3. & S. dico 4. Garz. de Benefic. part. 7. cap. 12.*

3 Sed si quis se castraret, aut consentiret castrationi ob vocem conservandam, aut ob vocis suavitatem ad Conventus Sacros, an sit Irregularis?

4 Julius Caponus *discept. 222. num. 74. tom. 3.* defendit abscidentem virilia, aut consentienti abscissioni ad finem conservandi vocem non esse Irregularem; & movetur ab ea ratione, scilicet, quia talis est Irregularitas, quæ provenit ex delicto, sed Irregularitas ex delicto non incurritur sine peccato mortali, & castratio ad conservandam vocem fit sine peccato mortali; Ergo consentiens actui licito nullum peccatum incurrit neque Irregularitatem.

5 Hujusmodi sententiam Caponi puto omnino falsam, utpote contrariam tum dispositioni Juris, tum praxi. Etenim quoties quis voluntarie se abscindit, aut consentit abscissioni virilium, incurrit in Irregularitatem, juxta *Text. in dicto cap. Ex parte de corpore vitiatu, ibi: Sane cum secundum Statuta Niceni Concilii illi ad Clericatus ordinem prohibeantur accedere, & si etiam in Clero fuerint, cessare debeant, qui se ipsos sani absciderint, vel affectaverint, ut ab aliis abscendantur.* Sed qui se castrat, aut castrationi consentit ob conservandam vocem, voluntarie hoc facit. Ergo qui se castrat, aut castrationi consentit ob conservandam vocem incurrit in Irregularitatem.

Quod comprobatur ex *cap. Si quis pro aegritudine distinct. 55. juxta hunc Text. ille, qui se castravit, seu permittit sponte se castrari, ut caste viveret est Irregularis, ibi: Si quis autem sanus &c. Propter abscissionem plasmati à Deo corporis existimans posse à se carnales concupiscentias amputari, castraverit se, non eum admitti decernimus ad aliquod Clericatus officium;*

Ergo à fortiori ille, qui se castravit ob conservandam vocem erit Irregularis, dum majus bonum est conservare castitatem, quam conservare vocem.

Ratio autem supradicta Caponi est omnino insubsistens; licet enim conservare castitatem sit magnum bonum, tamen se castrare ob conservationem castitatis est peccatum; Ergo à pari licet conservare vocem ob conventus Sacros sit aliquod bonum, tamen se castrare ob hujusmodi conservationem vocis, erit peccatum; nam si ad conservandam continentiam, & vitandum damnum spirituale hujusmodi castratio non permittitur, quanto magis ob servandam vocem, ob evitandam inopiam, aut lucrum temporale captandum prohiberi debet? Et ratio; quare abscissio virilium ad utrumque finem facta, sit peccatum, est quam deduximus supra ex *Gloss. in dicto cap. Ex parte, verb. Absciderint, nimirum quia nemo est Dominus membrorum suorum. Et ita tenent Barbof. in cap. Si quis absciderit dist. 55. Lug. disp. 10. num. 21. Et alii quos refert Gonzal. in dicto cap. Ex parte num. 5. prope finem.*

Est etiam sententia Caponi contraria praxi, quia videmus omnes, qui se castraverint ob conservandam vocem, si velint promoveri ad Sacros Ordines obtinent in Dataria dispensationem, quam obtinere non esset necessarium, si non essent Irregulares.

7 Ex quibus deducitur, quod si Patronus præsentaret ad Beneficium Sacerdotale eum, qui se castravit ad conservandam vocem absolute, & absque spe dispensationis, ejus præsentatio esset nulla, quia cum taliter castratus absque dispensatione valeat promoveri ad ordines, non potest præsentari, *Lambertin. de Jurepatron. lib. 2. par. 1. quest. 7. art. 12. & quest. 10. art. 1. num. 2.*

Et hinc quærendum duxi, qui possint, & qui non possint ad Beneficium de Jurepatronatus præsentari? Per trigessimos articulos numerat *Lambertin. de Jurepatronatus lib. 2. par. 1. quest. 7.* eos, qui possint, & qui non possint præsentari ad Beneficia ad quem me remitto, & solum nonnullos, hinc breviter refero.

8 Omnes corpore vitiatu, qui ad ordines promoveri non possunt, nec præsentari valent,

lent, & sic carens manu, naso, monoculus, gibosus, habens maculam in oculo, quæ inducat magnam deformitatem præsentari non possunt absolute absque ipse dispensationis; Nec Ermaphroditus, in quo uterque sexus æqualis est, aut fœmineus prævaleat, aut etiamsi emineat sexus virilis; Aut ex muliere factus sit vir, dummodò res sit nota, & publica, secus autem si sit occulta, quia est Irregularis, *Gibal. de Irregul. par. 4. consecr. 6. S. Dico in primis, & sequent. & ob eandem rationem, nempe quia est Irregularis, neque laborans morbo caduco præsentari potest, Gibalin. ubi supra consecr. 8. num. 21.*

9 Clericus primæ tonsuræ potest ad Beneficium præsentari, dummodo hoc ex sui natura, vel ex Lege foundationis non requiratur majorem ordinem; quòd amplius etiamsi non incedat in habitu, & tonsura; Licet enim Clerici non incedentes in habitu, & tonsura ipso Jure privati censeantur Beneficiis vigore Constitutionis Sixti V. quæ est trigesima in *Bullar. & in nov. edit. 92.* Tamen cautum non reperitur Clericum incedentem in habitu Laicali esse inhabilem ad obtinendam præsentationem; Sed potius contrarium desumitur *Clement. 2. de Vita, & honest. Cleric. ubi Clerici Beneficiati suspenduntur per sex menses à perceptione fructuum; Non Beneficiati autem in Sacris tamen constituti per id tempus redduntur inhabiles ad Ecclesiastica Beneficia; sed de Clericis simpliciter incedentibus in habitu Laicali, nihil fuit sancitum; Ergo isti præsentari possunt ad Beneficia Ecclesiastica; Dummodo assumant postea habitum Clericalem, ut in his terminis docet *Rota dec. 592. per tot. par. 4. tom. 1. Recent.**

Clericus conjugatus non potest præsentari ad Beneficium Ecclesiasticum, nisi ex dispensatione, & Patronis volentibus, nec mulier, nec servi Infideles, nec illegitime nati absque dispensatione, nec Bigami, nec invitus, nec Episcopi, præsentari possunt ad Beneficium, quia promotione ad Episcopatum vacant priora Beneficia, *Card. de Luca de Benefic. par. 1. disc. 4. n. 9. ubi quòd etiam vacant pensiones, Buratt. decis. 464. num. 9.*

11 Beneficiatus ad unum Beneficium Patronatus potest ad aliud præsentari, nisi
Pars I.

Lex foundationis aliud disposuerit, & si Beneficia non sint incompatibilia.

12 Peregrinus præsentari non potest, nisi sit de illa Diœcesi, vel nisi venerit cum litteris commendatitiis sui Episcopi; nec præsentari potest, si institutio spectet ad Prælatum inferiorem, ea ratione, quia inferiores Prælati sine Diœcesanorum consensu in Ecclesiis suis Peregrinos non possunt instituere, juxta *Text. in cap. Te nobis de Cler. Peregrinis; ibique Abb. Barbof. ut legi potest apud Lambertin. ubi supra.*

Apostatæ præsentari non possunt ad Beneficia Ecclesiastica, ita ut si præsententur, præsentatio est nulla, & Patroni ea vice privantur jure præsentandi alios juxta Constitutionem Pauli IV; *la 14. incipien. Per quam S. 4. in Bullar. nov. Lezzan. in Summa Regul. cap. 11. num. 28. tom. 1.*

Denique Hæreticus, Scismaticus, Simoniacus, Perjurus nisi peniteat, Infamis infamia Juris, vel facti, nisi fuerit ab Infamia liberatus, Sodomita, Concubinariarius notorius per sententiam, vel per Confessionem sponte factam, Ulurarius manifestus, Falsificans, vel per se, vel per alios Litteras Apostolicas, Histrion, Scurra, vel Buffonus præsentari non possunt ad Beneficia Ecclesiastica; ut habetur apud *Lambertin. de Jurepatr. lib. 2. part. 1. quest. 9. fere per tot.*

ARGUMENTUM.

Præsentatio facta de Laico est nulla, etiamsi Laicus petat postea Clericari; Clericatus namque requiritur de tempore præsentationis.

SUMMARIUM.

- 1 Laicus potest nominari, immo etiam præsentari sub conditione Clericatus, non autem absolute ad Beneficium Ecclesiasticum, & num. 28.
- 2 Præsentatio facta de Laico est nulla, etiamsi post factam præsentationem Clericatum susceperit; & quid si exhibendo nominationem exposulaverit se promoveri ad Clericatum? num. 3. & 30. & 31.
- 4 Patronus in aliquibus casibus valide
C c pro-